

Kære Region Midtjylland,

Silkeborg Jordemoderhus vil gerne bidrage med kommentarer til den kommende Fødeplan for Region Midtjylland. Nedenfor vil I finde de konkrete punkter, hvor vi håber, I vil tage vores betragtninger til efterretning.

Generelt

Indledningsvis vil vi complimentere det store fokus på den løbende dialog med den gravide og disses individuelle ønsker, det er utrolig positivt, at borgerens interesser og ønsker tages højde for. Yderligere er det godt at se, at den kontinuerlige tilstedeværelse af en fagperson for den gode fødselsoplevelse er udpenslet i planen, samt et øget fokus på sårbare gravide, da vi er enige i, at det er vigtigt at værne om regionens vordende mødre. Dog finder vi det bekymrende, at der ved det øgede fokus på sårbare gravide tages fra de ressourcestærke, da selv ressourcestærke gravide kan have brug for ekstra støtte. Yderligere finder vi det bekymrende, at der i det store fokus på det nære sundhedsvæsen, borgerrettede tilbud, individuelle forløb og løbende dialog ikke er taget højde for tendenser dokumenteret af Sundhedsstyrelsen. Særligt henviser vi her til det stigende ønske om at føde på jordemoderledet fødeklinik uden for sygehus. Derudover finder vi flere punkter omkring antallet af fødsler, kapaciteten og antallet af borgere interviewet yderst problematisk. Alt dette vil i det følgende blive konkret beskrevet, så det kan blive til gavn i den endelig revidering af Regionens fødeplan.

Konkret

Side 8: Vi finder det problematisk, at grundlaget for borgerens interesse udelukkende bygger på interviewrunde med 24 kvinder og 38 forældrepar, da dette umuligt kan være et repræsentativt udsnit af de mange borgere i vores region. Derudover er det mangelfuldt, at offentligheden ikke har indsigt i de specifikke spørgsmål og viden om de adspurgtes forløb både i graviditeten, i selve fødslen og efterfølgende, samt indsigt i deres ønsker og overvejelser, da det dermed ikke kan vides, hvilket grundlag regionen har for at drage konklusionerne. Dertil må vi kommentere, at vi ved Silkeborg Jordemoderhus har indsamlet over 1000 underskrifter fra kommende forældre, hvori de udtrykker et ønske om muligheden for at føde på jordemoderledet fødeklinik uden for sygehus. Et ønske som efter sigende ikke er kommet til udtryk i regionens undersøgelse, hvilket vi stiller os meget undrende overfor. I vil finde disse underskrifter i et separat bilag.

Side 12: To af de nævnte visioner for Regionens kommende fødeplan er mere lighed i sundhed - socialt og geografisk, samt at det er på borgernes præmisser. Vi forholder os derfor igen undrende til størrelsen på den adspurgte fokusgruppe samt den manglende inddragelse af Sundhedsstyrelsens dokumenterede ønske om en differentieret indsats. Det er beviseligt med ovennævnte underskriftindsamling og Sundhedsstyrelsens 'Anbefalinger til organiseringen af fødeområde', at der også i Region Midtjylland er et øget ønske for en fødeplan, der lytter til borgernes ønske og inkluderer muligheden for at føde på en jordemoderledet fødeklinik uden for sygehus. Ved at udvide regionens fødeplan med denne mulighed, vil regionen opfylde sundhedslovens §3 til fulde.

Side 13: Fokus på inddragelse og differentiering med størst mulig lighed kan vi kun være enige i, dog bør det tages til efterretning, at kvinder finder tryghed i forskellige ting i forbindelse med deres graviditet og fødsel. Der bør derfor i tilrettelæggelsen af et individuelt forløb tages højde for netop dette. Hvorfor det bør udpensles, at regionen anerkender, at et individuelt forløb skal være baseret på den enkelte gravides tryghed, om det inkluderer fødsel på sygehus, i hjemmet eller på en jordemoderledet klinik. Ved ikke at gøre dette, bibeholder Regionens vanetænkning, som Regionens på denne side ønsker at gøre op med.

Side 15: Vi finder det yderst kritisabelt, at Regionens ikke nævner tendensen påvist af Sundhedsstyrelsen om ønsket om at føde på en jordemoderledet fødeklinik i afsnittet om status og tendenser. Det er blot den stigende tendens for at føde i hjemmet, der nævnes. Det, mener vi, er ærgerligt og forkert og anbefaler derfor, at det skrives ind i fødeplanen, da denne som udgangspunkt følger Sundhedsstyrelsens anbefalinger og som nævnt afventer den nationale ramme for organiseringen af fødeområdet. Derudover må vi på samme side, rette kritik mod fokus på LUP-undersøgelsen som grundlag for at konkludere, at de gravide i Region Midtjyllands tilfredsheds niveau ligger højt, da disse undersøgelser ikke dækker et bredt udsnit af de fødende i lighed med den ovennævnte interviewrunde. LUP-undersøgelsens deltagere kan med god grund antages at være dem med overskuddet til at udfylde sådanne skemaer, altså højst sandsynligt ikke en nybagt mor, som har haft en hård graviditet eller eventuel traumatiserende fødsel. Antallet af svar giver heller ikke denne gang statistisk grundlag for at drage konklusioner, da det ikke er et bredt udsnit af de fødende, som blive tilbudt at svare. Yderligere må vi påpege, at vi ser undrede på konstateringen om det forventede antal stigninger i fødsler, når regionen flere andre steder i planen forholder sig kritisk til netop dette. Det fremstår derfor uklart, om det er den påståede stagnation eller forventede stigning, fødeplanen er baseret på. Særligt når der i "Notat vedr. udviklingen i antal fødsler og kapacitet på fødeområdet i Region Midtjylland" tales om kapacitet baseret på et forventet stigende antal fødsler.

Side 16: Vi stiller os undrede overfor afgrænsningen af den valgte tidsperiode hvor antal af fødsler sammenlignes over en årrække. Det fremgår ikke klart, hvorfor netop denne afgrænsning er valgt, ej heller

er der en notits om tendenser og fødselstal før 2007. Det skaber en ugenomsigtighed, som skaber undring, særligt når der ellers bliver fokuseret primært på årene efter 2013. Særligt står det i kontrast til den valgte tidsperiode for hjemmefødsler anvendt i "Notat vedr. udviklingen i antal fødsler og kapacitet på fødeområdet i Region Midtjylland" Hvorfor denne afgrænsning er sat til 2014 er ligeledes undrende. Endnu engang bliver Regionens grundlag for fødeplanen uklar, hvilket vi må forholde os skeptiske til.

Side 18: "Tilrettelæggelsen af det konkrete tilbud tager udgangspunkt i lokale behov og muligheder." Dette er i forhold til jordemoderkonsultationer, hvilket vi ser positivt på. Dog må vi endnu engang påpege, at der er et lokalt behov i Silkeborg for muligheden for at føde på jordemoderledet fødeklínik som dokumenteret i mængden af indsamlede underskrifter. På samme side nævnes valg af fødested, hvor det påpeges, at fødsel på jordemoderledet klinik ikke er et tilbud i Region Midtjylland. Det stiller vi os undrende overfor, da dette borgernære tilbud er muligt anden steds og ønsket af befolkningen.

Side 24: I afsnittet om hjemmefødsler bør det påpeges, at en fødsel på jordemoderledet fødeklínik af Sundhedsstyrelsen fagligt sidestilles med en hjemmefødsel.

Side 46: At blive flyttet pga. kapacitetsmangel, som den nuværende fødeplan foreslår, er ikke tryghedsskabende og flere beretninger fra gravide vidner om frygten for at føde på vej til hospitalet. Ved at regionen indgår aftaler med private fødeklínikker, kan disse fungere som aflastning for de spontane ukomplicerede fødsler, som netop er dem, der forventeligt vil blive sendt videre pga. pladsmangel. Dette vil desuden ikke være en øget udgift, da det ifølge sundhedsøkonom Kjeld Møller Petersen faktisk er billigere for det offentlige, når kvinder føder på en jordemoderledet klinik uden for sygehus, se vedhæftede artikel. Yderligere tanker om dette kan ses længere nede, hvor vi konkret forholder os til spørgsmålet om kapacitet udtrykt i bilag til fødeplanen.

Side 51: Regionen ønsker et sundhedsvæsen på patienternes præmisser. Endnu engang må vi påpege den påviselige tendens til det stigende ønske om muligheden for at føde på jordemoderledet fødeklínik uden for sygehuset, hvilket med fordel kan indskrives i regionens fødeplan.

Notat vedr. udviklingen i antal fødsler og kapacitet på fødeområdet i Region Midtjylland

side 3: Denne side handler primært om kapacitet og konkluderer, at der er god sammenhæng mellem antal fødestuer og antal fødsler. Dog er en vigtig detalje undladt, antallet af jordemødre. Disse har stor betydning for at sikre den anbefalede kontinuitet, som både Sundhedsstyrelsen og Regionen har påpeget, er yderst vigtigt for det gode fødselsforløb. Dertil kommer en manglende opgørelse på antallet af overflytninger, og viden om hvorvidt den gravide var i aktiv fødsel, da denne blev overflyttet. Det vil unægtelig vise, hvor ofte man har en spidsbelastet situation. En fødeafdeling er, som regionen også påpeger, en akutafdeling og der

vil naturligt være perioder med mange fødende. Dog anser vi det for værende vigtigt at vide hvor mange gange, der har været så mange fødende, at disse måtte overflyttes, før man reelt kan tale om at der er kapacitet nok. Essensen i en god svangreomsorg er ikke at udnytte kapaciteten 100%, men at give den nødvendige tryghed for den gravide/fødende og dennes partner.

Side 6: I led med ovenstående, føler vi os nødsaget til at påpege at hvad Regionen ser som det mest oplagte initiativ for på kort sigt at imødekomme et stigende fødselstal, ikke nødvendigvis er det mest tryghedsskabende og borgerrettede tilbud til regionens borgere. Hvorfor vi må minde Regionen om, at en længere køretur med veer ikke er hverken tryghedsskabende eller positivt for udviklingen af den naturlige spontane fødsel.

Afslutningsvis vil vi gøre opmærksom på, at Sundheds- og Ældreudvalget d. 22.10.2020 fremsatte spørgsmål 71 til Sundheds- og Ældreministeren, om han vil gøre ordningen fra Region Sjælland landsdækkende. Dette sker efter spørgsmålet ligeledes blev debatteret i samråd d. 20.10.2020 hvor Liselott Blixt (DF) spurgte ministeren om dennes syn på jordemoderledet fødeklinikker uden for sygehus, Sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke tilkendegav, at han ville kigge nærmere på det og var positivt indstillet herfor. Ydermere har venstre-politiker Kristian Pihl Lorentzen offentligt sagt, at han tager de midtjyske kvinders ønske seriøst og at det inddrages i partiets program for 2021. Derfor ser vi gerne, at Region Midtjylland inddrager information om fødsler på jordemoderledet fødeklinik uden for sygehus i den nye fødeplan og minder regionen om, at denne er forpligtet af Sundhedslovens §3 til at lave en borgerrettet indsats.

Venlig hilsen,

Mona Bindner

Silkeborg Jordemoderhus